

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ที่ตั้ง และภูมิศาสตร์ของ
ภูมิภาคเอเชียกลาง

ครูผู้สอน ครูชีวาภร จวบรัมย์

ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง ที่ตั้ง และภูมิศาสตร์ของ ภูมิภาคเอเชียกลาง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้

๑. อธิบายลักษณะที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลางโดยสังเขปได้
๒. บอกลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อ การตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพของประชากรได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์ลักษณะที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลางได้
๒. อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลางได้

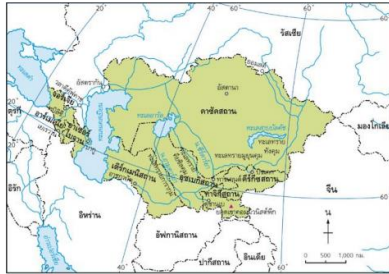
จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

๑. นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาลักษณะที่ตั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลาง
๒. นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียกลางที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ

ใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งและภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียกลาง

ภูมิภาคเอเชียกลางตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ มีอาณาเขตทางตะวันออกเฉียงเหนือติดกับสหพันธรัฐรัสเซีย ทางตะวันออกเฉียงใต้ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีนทางใต้และทางตะวันตกติดกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังเป็นดินแดนที่อยู่ในเส้นทางสายไหม ซึ่งมีมีความสำคัญทางด้านการค้า การแลกเปลี่ยนอารยธรรมระหว่างโลกตะวันตกกับโลกตะวันออกมาตั้งแต่สมัยโบราณ ประชากรมีทั้งที่เป็นพวกคอเคซอยด์และมองโกลอยด์ ซึ่งมีมากนับเป็น ๑๐๐ คนเผ่า

เอเชียกลางเป็นดินแดนที่เคยรวมอยู่กับสหภาพโซเวียตที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์และใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แม้ได้รับเอกราชการปกครองตนเองและหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมแล้วแต่ระบบเก่าที่ฝังรากลึกอยู่เกือบร้อยปีทำให้ความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคนี้เป็นไปอย่างล่าช้า

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตของภูมิภาคเอเชียกลาง

ที่มาของภาพ : http://historym2t2v.blogspot.com/2019/01/blog-post_77.html

ที่ตั้ง

เอเชียกลางตั้งอยู่ระหว่าง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้กับรัสเซีย ประกอบด้วยดินแดน ๒ ส่วน โดยมีทะเลสาบแคสเปียนคั่นอยู่ คือ ดินแดนด้านตะวันออกของทะเลสาบแคสเปียน ได้แก่ คาซัคสถาน คีร์กีซ เติร์กเมนิสถาน ทาจิกิสถาน กับดินแดนทางด้านตะวันตกของทะเลสาบแคสเปียน ได้แก่ จอร์เจีย อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน

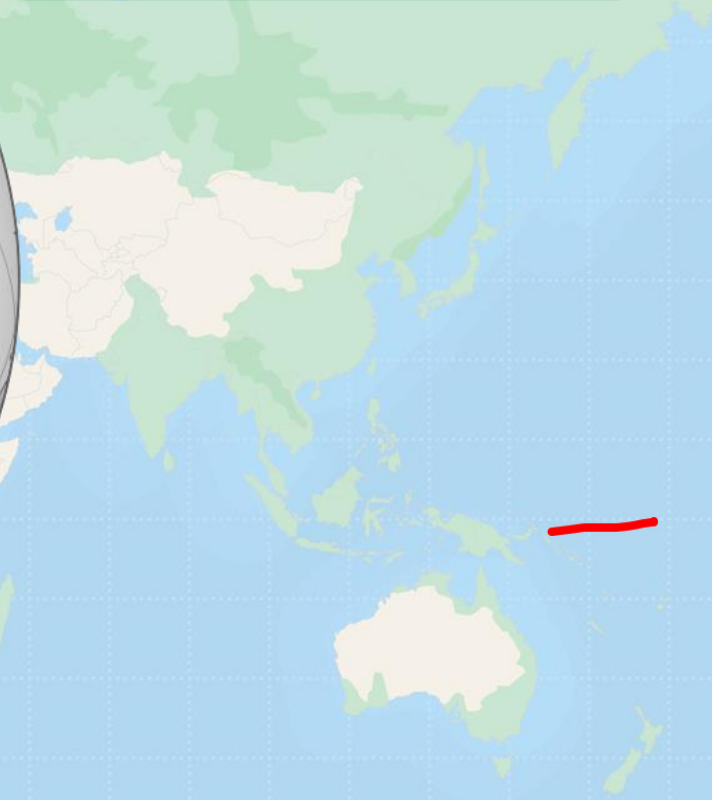
ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ เขต

๑. เขตเทือกเขาและที่ราบสูง เทือกเขาทางตะวันออกเป็นแนวภูเขาสูงที่ต่อเนื่องมาจากแนวเทือกเขาในเอเชีย ได้แก่ เทือกเขาเทียนชานและปามีร์ มียอดเขาสูงที่สุดคือ ยอดเขาคอมมิวนิสต์ สูง ๗,๔๙๕ เมตร อยู่ในประเทศ ทาจิกิสถาน ส่วนเทือกเขาทางใต้ ได้แก่ เทือกเขาคอเคซัส ในประเทศ จอร์เจีย อาร์เมเนียและอาเซอร์ไบจาน ส่วนที่ราบสูง เป็นที่ราบสูงเชิงเขาลาดลงสู่ที่ราบและทะเลสาบแคสเปียนทางตะวันตก ได้แก่ ที่ราบสูงทางภาคเหนือและภาคตะวันออกในประเทศคาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เติร์กเมนิสถานและมีทะเลสาบออลคาส ซึ่งเป็นทะเลสาบบนที่ราบสูงอยู่ทางตะวันออกของภูมิภาคนี้

ใบความรู้ เรื่อง ที่ตั้งและภูมิศาสตร์ของ ภูมิภาคเอเชียกลาง

ภูมิภาคเอเชียกลาง

ในภูมิภาคเอเชียกลาง ประกอบด้วย
ประเทศอะไรบ้าง

เอเชียกลาง ประกอบด้วย

เมื่อกล่าวถึงภูมิภาคเอเชียกลาง
นักเรียนจะนึกถึงสิ่งใดบ้าง

RUSSIA

KAZAKHSTAN

UZBEKISTAN

TURKMENISTAN

IRAN

AFGHANISTAN

KYRGYZSTAN

TAJIKISTAN

PAKISTAN

CHINA

Tengiz Basin

Caspian Sea

Aral Sea

Lake Balkhash

Scale 1:16,500,000
Mercator Conformal Conic Projection,
Standard parallels 47°N and 62°N
300 Kilometers
300 Miles

ที่มา: แผนที่เอเชียกลาง <https://www.britannica.com/place/Central-Asia>

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของภูมิภาคเอเชียกลาง

ที่มา: ประเสริฐ วิทยารัฐ และคนอื่น ๆ, หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 203 ทวีปของเรา, 2544 หน้า 208

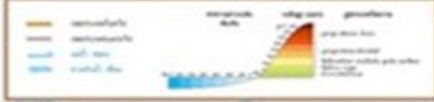
ที่มา. แผนที่เอเชียกลาง. <https://www.britannica.com/place/Central-Asia>

ELEVATION

metres	feet
2,000	6,562
1,000	3,281
400	1,312
200	656
0	0

- ★ Capitals
- International boundaries

แผนที่เอเชียกลาง MAP OF CENTRAL ASIA

ทิศเหนือ

ติดต่อกับสหพันธรัฐรัสเซีย

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ทิศใต้

ติดต่อกับสาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน

สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน และ

สาธารณรัฐตุรกี

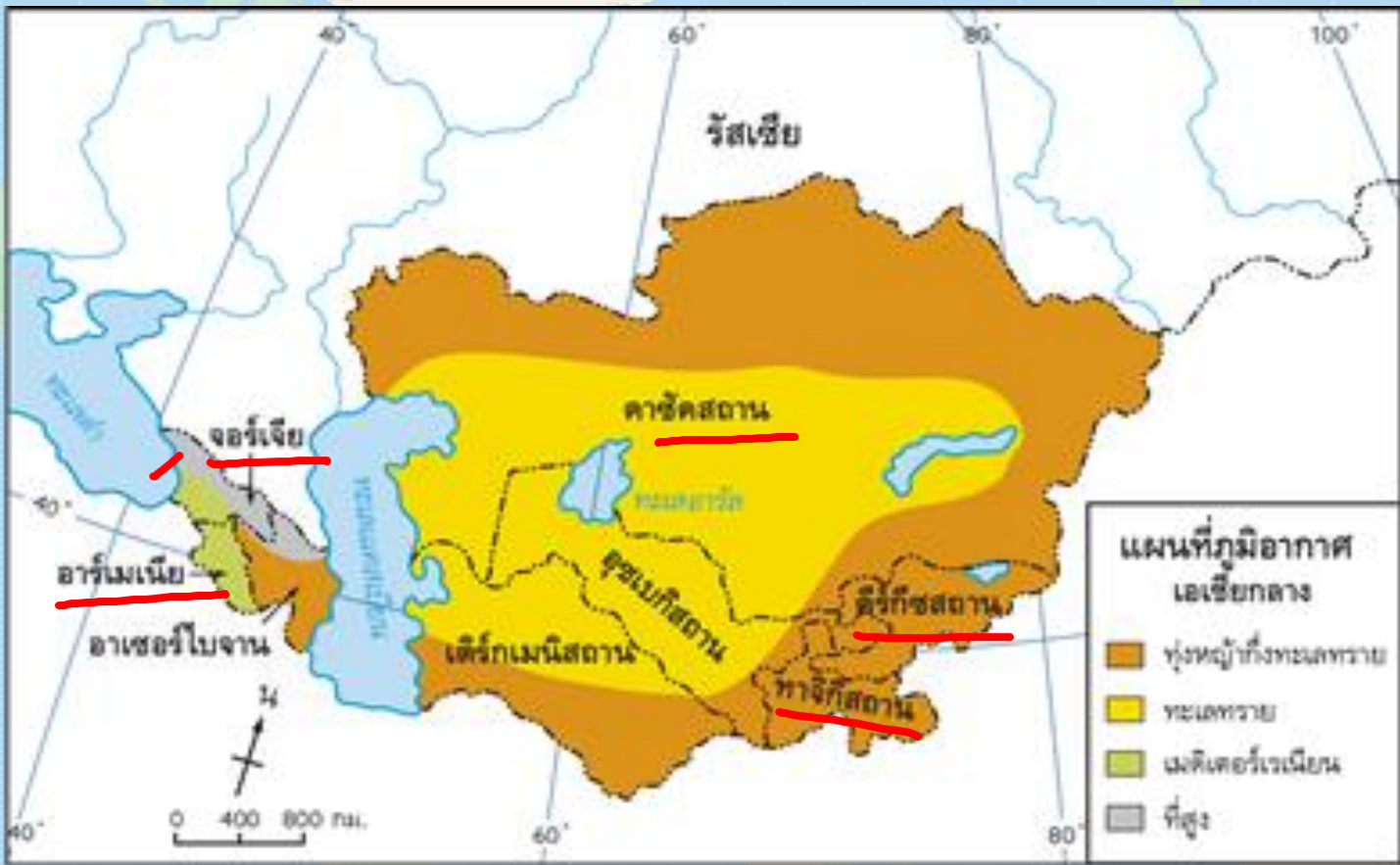
ทิศตะวันตก

จดทะเลดำ

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ เขต

๑. **เขตเทือกเขาและที่ราบสูง** เทือกเขาทางตะวันออกเป็นแนวภูเขาสูงที่ต่อเนื่องมาจากแนวเทือกเขาในเอเชีย ได้แก่ เทือกเขาเทียนชานและปามีร์ มียอดเขาสูงที่สุดคือ ยอดเขาคอมมิวนิสต์ อยู่ในประเทศ ทาจิกิสถาน
๒. **เขตที่ราบ** ได้แก่ ที่ราบที่อยู่ทางตะวันออกของทะเลสาบแคสเปียน เรียกว่า ที่ราบตูราน ในประเทศ คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน และเติร์กเมนิสถาน ซึ่งเป็นที่ราบต่อเนื่องมาจากที่ราบไซบีเรีย ในเขตที่ราบนี้มีทะเลสาบที่สำคัญคือ ทะเลสาบอูราล

แผนที่แสดงเขตภูมิอากาศของภูมิภาคเอเชียกลาง

ที่มา: National Geographic Society and Richard G. Boehm, Glencoe world geographic, 200, p. 297.

ภูมิอากาศของเอเชียกลาง แบ่งได้ ๔ เขต ดังนี้

- เขตภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทราย (BS)
- เขตภูมิอากาศแบบทะเลทราย (BW)
- เขตภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน (Cs)
- เขตภูมิอากาศแบบที่สูง (H)

กิจกรรมกลุ่ม

ตัวแทนออกมาจับสลากหัวข้อศึกษา ดังนี้

- แหล่งน้ำ
- ทะเลทราย
- เทือกเขาสูง

แผนที่เอเชียกลาง MAP OF CENTRAL ASIA

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของภูมิภาคเอเชียกลาง

ที่มา: ประเสริฐ วิทยารัฐ และคนอื่น ๆ, หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 203 ทวีปของเรา, 2544 หน้า 208

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการทางการเมือง การปกครอง
เศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคเอเชียกลาง

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการทางการเมือง
การปกครองของภูมิภาคเอเชียกลาง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)